

Тетяна Голицвіт

ПРАБАТЬКІВЩИНА

Під враженням від картини Дениса Городничого «Прабатьківщина»*

*На цьому полотні зображена вкрита соломною хата-мазанка, яка ясно біліє сонячного дня, обрамована шумнолистими зеленими деревами і повнопелюстковими жовтогарячими соняшниками. Картина репрезентує добре відомий образ опоетизованої української хатини, однак має один незвичний і глибоко вражаючий аспект – абсолютно нетиповий ракурс зображення. Глядач дивиться на хатинку немовби знизу вгору, так, нібито він зовсім маленький і лежить на моріжку, а хата височіє над ним, і тому здається водночас і казковою хатинкою, що підрастає разом із її малими мешканцями, і химерною ракеткою, готовою до старту у ще не звіданий, насичений зустрічами і пригодами космічний простір. А ще вбачається вона вітварем – священним місцем, земним образом небесного раю, перед сходами якого можна помолитися про відпущення тяжких гріхів і відчути легкість і спокій. Важливо, що змальована в такий спосіб хата не тяжіє над глядачем, як могла б нависати й гнітити своєю надмірною багатопверховою висотністю сучасна будівля, натомість невисока біла мазанка викликає почуття піднесення своєю життєохоронною величчю, окрилює, надихає.

Малий коник улігся в зеленій траві голі-черева та й дивиться своїми блакитними очима на світ. Трава густа і м'яка, а світ привітний і ясний. Високо-високо в синьому небі золотавиться життєдайне сонечко, заливаючи теплим світлом усе довкола, а трохи нижче сонечкові побратими, повновиді соняхи коникову долю освітлюють.

Шумлять за хатою дерева-вартові широким листом, дзвенять над конюшиновими луками медоносні бджоли, половіють жита в полі, пильнує хазяйський кіт мишу в коморі, а малий коник усе лежить та й дивиться, дивиться і дивується: он яка хата висока, он яка вона простора, і як ото її збудували, як її стріхою вкривали і як димар угору вивели.

І знає коник, що тут він народився, і що будь-яку лиху негоду в хаті може перебути, і де глечик із солодким молоком стоїть, знає, і як на теплій печі зручно умотитися, йому відомо.

І хочеться коникові вивчити пісні весільної, хоча ще ранувато малому думати про те, щоб шлюб брати, ще до школи треба ходити, розуму та знань набиратися, однак сюркоче він щось таке веселе й запальне, що соняхи в радісній по-смішці широко пелюстки свої розтуляють і сонце в небесній високості хвацько пританцьовує.

Любий конику, запам'ятай оцю хату, таку чисту й доладну, таку зграбну й ошатну, таку просвітлено величну, бо прийдуть інші часи, і

прибудуть інші люди, і прибудуться здичавілі голодні коти, і хата зіщулиться від колективізації, почорніє від голодомору, згорбиться від вибухів і пожеж війни, осиротіє від урбанізації, спохмурніє від комерціалізації. І далекі нащадки твої вже не зможуть прилучитися до того осяйного обширу, окресленого глинобитними стінами, що був для тебе цілим космосом – багатоманітно-неосяжним і водночас затишним.

Біла хата стане для народжених у ХХІ столітті пісним образом, музейним експонатом, а то й стилізованим під старовину баром чи кафе, бо вона вже не цінуватиметься як дорогий батьківський спадок, а тяжітиме як прадідове майно, що стоїть неліквідом. Маленька, приземкувата, недолуга, некомфортна – для неї не буде відповідника в активній образній і тактильній пам'яті, зайнятій хмарочосами, суперсучасними бетонно-скляними багатопверховими спорудами, багаторівневими супермаркетами, багатоярусними паркінгами, автострадами, хабами, мегаполісами.

Однак десь на генному рівні хромосомою-пуп'янком збережеться потяг до духмяних соняшників і твоїх сюркотливих пісень, любий конику, до величі простого і співмірного людині. І колись цей потяг обов'язково вибрунькується і розквітне – свіжим, життєспраглим, і приведе когось до відкриття – до своєї Прабатьківщини.

